

GÜNEŞ SİSTEMİ

Gece gökyüzüne baktığımızda milyonlarca yıldız görürüz. Bu yıldızlardan biri de Dünya'nın yaşam kaynağı olan **Güneş** tir.

Güneş'in çevresinde belirli yörüngelerde dolanan gezegenler, uydular, asteroitler, kuyruklu yıldızlar ve gök taşlarının oluşturduğu sisteme **Güneş Sistemi** denir.

Güneş Sistemi yaklaşık **4,6 milyar yıl önce** oluşmuştur.

Güneş Sistemi'nin Yapısı

Güneş Sistemi;

- Güneş
- 8 gezegen
- Gezegenlerin uyduları
- Asteroitler
- Kuyruklu yıldızlar
- Gök taşları
- Cüce gezegenlerden oluşur.

En büyük gök cismi **Güneş** tir.

Gezegen Nedir?

Kendi ışığını üretmeyen,

Güneş'in etrafında belirli yörüngelerde dolanan,

küresel şekle yakın gök cisimlerine **gezegen** denir.

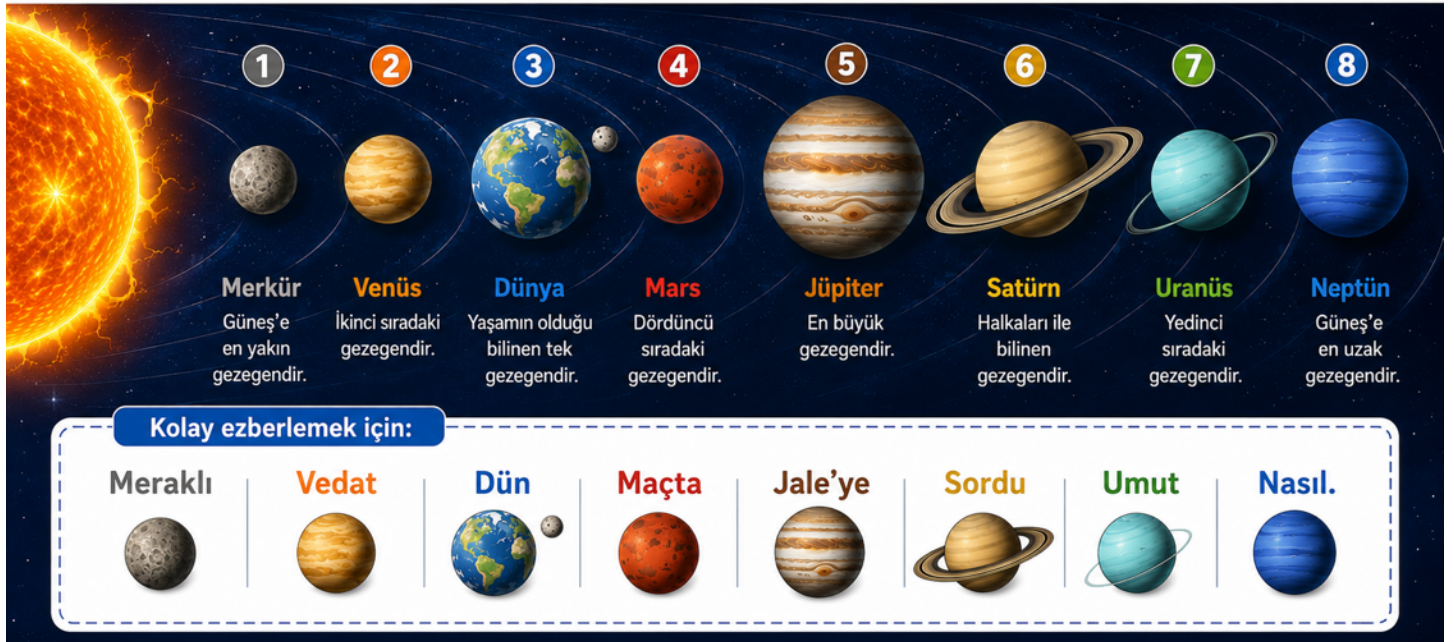
Gezegenler;

- Işık üretmez,
- Güneş'ten aldıkları ışığı yansıtırlar.

GÜNEŞ'E YAKINLIK SIRALAMASI

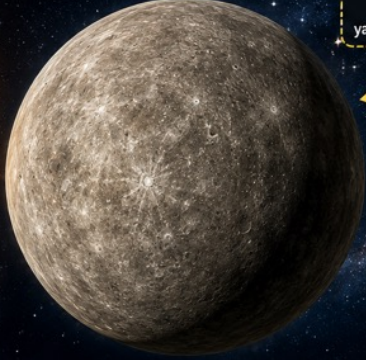
Güneş'e en yakın gezegenden başlayarak sıralama şöyledir:

Merkür → Venüs → Dünya → Mars → Jüpiter → Satürn → Uranüs → Neptün

Gezegenlerin Özellikleri

1. MERKÜR

MERKÜR, Güneş'e en yakın gezegendir.

SICAKLIK FARKI ÇOK FAZLADIR

GÜNDÜZ 430 °C

GECE -180 °C

- Güneş'e **en yakın** gezegendir.
- En küçük** gezegendir.
- Karasal** gezegendir.
- Halkası **yoktur**.
- Uydusu **yoktur**.
- Atmosferi **çok incedir**.
- Gündüz çok **sıcak**, gece çok **soğuktur**.

UNUTMA

- En **küçük** gezegen
- Güneş'e **en yakın** gezegen

2. VENÜS

VENÜS, Güneş'e ikinci yakın gezegendir.

Merkür Venüs Dünya Mars Jüpiter Satürn Uranüs Neptün

Venüs'ün yüzey sıcaklığı yaklaşık 465 °C'dir. Bu nedenle Güneş Sistemi'nin **en sıcak** gezegeni **Venüs**'tür.

- Güneş'e **ikinci** yakın gezegendir.
- Karasal** gezegendir.
- Uydusu **yoktur**.
- Halkası **yoktur**.
- Güneş Sistemi'nin **en sıcak** gezegenidir.

BUNUN NEDENİ;

Çok yoğun atmosferinin ısıyı dışarı vermemesidir.

UNUTMA

- En **sıcak** gezegen **Venüs**'tür.

3. DÜNYA

Dünya, Güneş'e **üçüncü** yakın gezegendir.

Dünya'nın
bir doğal uydusu
vardır: **AY**

• Güneş'e **üçüncü** yakın gezegendir.

• **Karasal** gezegendir.

• Bir doğal uydusu vardır (**Ay**).

• Halkası **yoktur**.

• Üzerinde yaşam olduğu bilinen
tek gezegendir.

YAŞAMIN OLUŞMASINI SAĞLAYAN ÖZELLİKLER

SIVI SU

Yaşam için en temel
ihtiyaçtır.

OKSİJEN

Canlıların solunum
yapabilmesini sağlar.

UYGUN SICAKLIK

Yaşamın devamı için
sıcaklık uygundur.

ATMOSFER

Zararlı ışıklardan korur,
ısıyı dengeler.

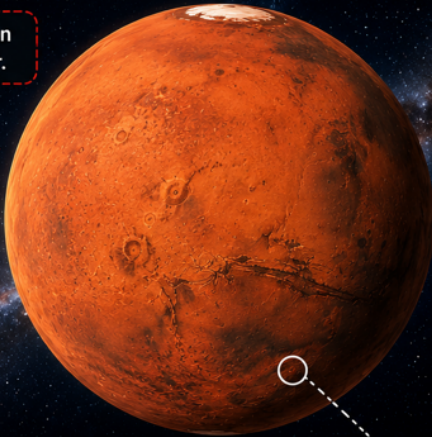
UNUTMA

Dünya,
yaşamın olduğu bilinen
tek gezegendir.

4. MARS

Kızıl Gezegen
olarak bilinir.

MARS'IN KIRMIZI GÖRÜNMESİNİN NEDENİ

Mars'ın yüzeyinde bulunan **demir oksit**
(pas) maddesi, gezegene **kırmızı**
rengini verir.

• Güneş'e **dördüncü** yakın
gezegendir.

• **Karasal** gezegendir.

• **Uyduları** vardır.

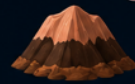

• Halkası **yoktur**.

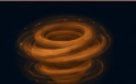

• **Kızıl Gezegen** olarak bilinir.

MARS HAKKINDA

Yüzeyinde dağlar,
kraterler ve
kanyonlar bulunur.

Toz fırtınaları
sıkça görülür.

Kutup bölgelerinde
buzullar bulunur.

5. JÜPİTER

Jüpiter, Güneş'e
beşinci yakın
gezegendir.

JÜPİTER'İN EN DİKKAT ÇEKİCİ ÖZELLİĞİ

Jüpiter'in en dikkat çekici
özellliği **dev fırtınalarının**
bulunmasıdır.

• **Büyük Kırmızı Leke**
Jüpiter'de yüzyıllardır
devam eden dev bir
fırtınadır.

• Güneş'e **beşinci** yakın gezegendir.

• **Gazsal** yapılıdır.

• **En büyük** gezegendir.

• **Halkası** vardır.

• **Çok sayıda** uydusu vardır.

BAZI UYDULARI

Io

Europa

Ganymede

Callisto

UNUTMA

En **büyük** gezegen **Jüpiter**'dir.

6. SATÜRN

Satürn, Güneş'e
altıncı yakın
gezegendir.

EN KOLAY TANINAN GEZEĞEN!

Belirgin ve
görmekli halkaları
sayesinde
en kolay tanınan
gezegendir.

• Güneş'e **altıncı** yakın gezegendir.

• **Gazsal** yapılıdır.

• **Halkaları** en belirgin
gezegendir.

• **Çok sayıda** uydusu vardır.

• Güneş Sistemi'nin
ikinci büyük gezegenidir.

BAZI UYDULARI

Titan

Rhea

Iapetus

Dione

Tethys

UNUTMA

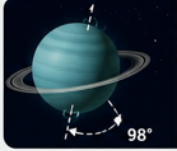
Halkaları **en belirgin** gezegen **Satürn**'dür.

7. URANÜS

Uranüs, Güneş'e
yedinci yakın
gezegendir.

EKSENİ YAN YATMIŞ ŞEKİLDE DÖNER

Uranüs, diğer gezegenlerden farklı olarak **ekseni yan yatmış** şekilde döner. Bu nedenle mevsimler çok uzun sürer.

Uranüs'ün
ekseni yaklaşık
98° eğiktir.

• Güneş'e **yedinci** yakın gezegendir.

• **Gazsal** yapılıdır.

• **Halkası** vardır.

• **Uyduları** vardır.

• Eksenini **yan yatmış** şekilde döner.

BAZI UYDULARI

Titania

Oberon

Ariel

Umbriel

Miranda

UNUTMA

Uranüs'ün **ekseni yan yatmış** şekilde döner.

8. NEPTÜN

Neptün, Güneş'e
en uzak gezegendir.

ÇOK ŞİDDETLİ RÜZGÂRLARIYLA BİLİNİR

Neptün'deki rüzgârlar, saatte 2000 km'den fazla hıza ulaşabilir.

Bu, Güneş Sistemi'ndeki en hızlı rüzgârlardır.

• Güneş'e **en uzak** gezegendir.

• **Gazsal** yapılıdır.

• **Halkası** vardır.

• **Uyduları** vardır.

• Çok şiddetli **rüzgârlarıyla** bilinir.

BAZI UYDULARI

Triton

Nereid

Proteus

Larissa

Galatea

UNUTMA

Neptün, Güneş Sistemi'nin **en uzak** gezegenidir.

Gezegenlerin Karşılaştırılması

En büyük gezegen

✓ **Jüpiter**

En küçük gezegen

✓ **Merkür**

En sıcak gezegen

✓ **Venüs**

Yaşam olduğu bilinen tek gezegen

✓ **Dünya**

Kızıl Gezegen

✓ **Mars**

Halkaları en belirgin gezegen

✓ **Satürn**

Güneş'e en uzak gezegen

✓ **Neptün**

Gezegenlerin Sınıflandırılması

Karasal Gezegenler

- Merkür
- Venüs
- Dünya
- Mars

Merkür

Venüs

Dünya

Mars

Gazsal Gezegenler

- Jüpiter
- Satürn
- Uranüs
- Neptün

Jüpiter

Satürn

Uranüs

Neptün

Uydusu Olmayan Gezegenler

- Merkür
- Venüs

Merkür

Venüs

Halkası Olmayan Gezegenler

- Merkür
- Venüs
- Dünya
- Mars

Merkür

Venüs

Dünya

Mars

Halkası Olan Gezegenler

- Jüpiter
- Satürn
- Uranüs
- Neptün

Jüpiter

Satürn

Uranüs

Neptün

Asteroit Kuşağı

- Mars ile Jüpiter arasında bulunan, çok sayıda kaya ve metal parçalarının oluşturduğu bölgeye **Asteroit Kuşağı** denir.
- Bu kuşakta milyonlarca asteroit bulunur.

Gök Taşı (Meteoroid)

Uzayda dolaşan küçük kaya parçalarına **gök taşı (meteoroid)** denir.

Meteor

Bir gök taşı Dünya atmosferine girdiğinde, hava ile sürtünerek yanmaya başlar. Bu olaya **meteor** denir.

- Halk arasında "**kayan yıldız**" olarak bilinir.
- Aslında yıldız değildir.

Meteorit

Meteor tamamen yanmayıp yeryüzüne ulaşırsa **meteorit** adını alır.

Meteor Çukuru

Büyük meteoritlerin Dünya yüzeyinde oluşturduğu çukurlara **meteor çukuru** denir.

Bilim İnsanı: Birûnî

Birûnî;

- Güneş merkezli sistem fikrinin matematiksel olarak mümkün olabileceğini öngörmüştür.
- Astronomi gözlemlerinde kullanılan araçların geliştirilmesine katkı sağlamıştır.
- Dünya'nın büyüklüğünü hesaplamaya yönelik özgün çalışmalar yapmıştır.

Hacim Bakımından Büyükten Küçüğe Gezegenler

1. Jüpiter
2. Satürn
3. Uranüs
4. Neptün
5. Dünya
6. Venüs
7. Mars
8. Merkür

Jüpiter

Satürn

Uranüs

Neptün

Dünya

Venüs

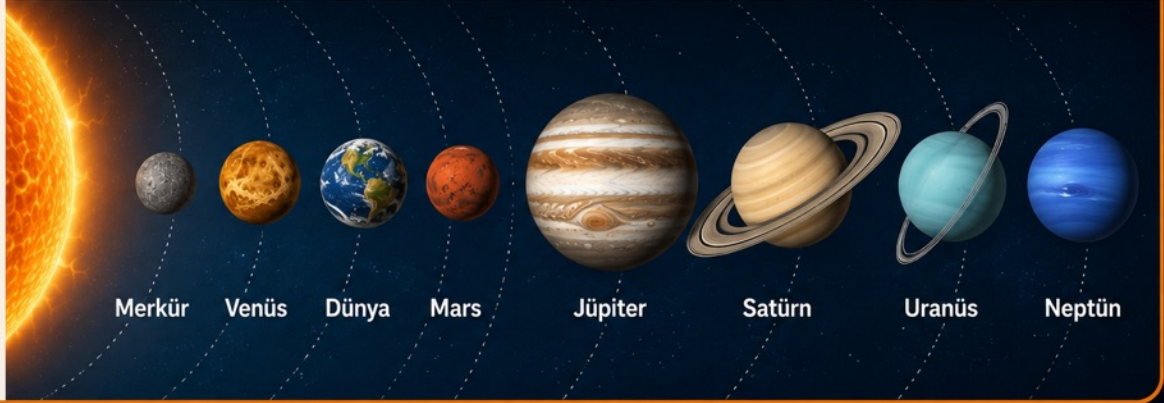
Mars

Merkür

Güneş'e Yakınlık Sıralaması

1. Merkür
2. Venüs
3. Dünya
4. Mars
5. Jüpiter
6. Satürn
7. Uranüs
8. Neptün

Merkür

Venüs

Dünya

Mars

Jüpiter

Satürn

Uranüs

Neptün

★ Önemli Bilgiler (Kısa Tekrar) ★

✓ Güneş bir yıldızdır.

✓ Gezegenler kendi ışıklarını üretmez.

✓ Güneş Sistemi'nde 8 gezegen vardır.

✓ İç (karasal) gezegenler:
Merkür, Venüs, Dünya, Mars

✓ Dış (gazsal) gezegenler:
Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün

✓ En büyük gezegen Jüpiter'dir.

✓ En küçük gezegen Merkür'dür.

✓ En sıcak gezegen Venüs'tür.

✓ Yaşam olduğu bilinen tek gezegen Dünya'dır.

✓ Kızıl Gezegen Mars'tır.

✓ Halkaları en belirgin gezegen Satürn'dür.

✓ Asteroit Kuşağı Mars ile Jüpiter arasındadır.

✓ Gök taşı → Atmosfere girince
meteor → Yere düşerse
meteorit adını alır.

